

POUKISA TEKNIK KONSEVASYON SÒL AK DLO?

Pwojè Adaptasyon apati ekosistèm yo reyalize, ak sipò teknik GEXAMINN, yon etid sou pratik konsèvasyon tè ak dlo nan nivo konplèks zòn pwoteje : Baradè - Kayimit, Pak Natirèl 3 Bè ak Marigo/Massif Lasèl/Ansapit.

Pou konsève dlo lapli nan zòn sa yo, agrikiltè



yo fè sitèn familyal, sitèn kominotè. Teknik pou konsève tè yo anpil. Men, pratik agrikiltè yo fè pi souvan nan zòn yo : se gabyonaj pou pwoteje arebò ravin yo ak misèk.Yo mete tou estrikti biyolojik tankou ranp vivan pou konsolide estrikti mekanik yo epi redwi ewozyon nan mòn yo. Yo fè tou agwoforestri ak rebwazman.

KISA PWOJÈ ABE A YE?

Pwojè Adaptasyon apati ekosistèm yo (ABE), se yon pwojè ki la pou ranfòse kapasite ekosistèm yo ak kominote vilnerab yo pou yo kapab fè fas ak chanjman klima a epi tout lòt menas ki soti nan aktivite moun ap mennen. Apwòch Adaptasyon pwojè a, kòmanse nan tèt mòn rive nan lanmè pou fè konsèvasyon richès divèsite biyolojik ak jesyon basen vèsan yo.

Pwojè ABE a jwenn finansman Global Environmental Facility (GEF). Se yon pwojè Ministè anviwònman ak sipò teknik Pwogram Nasyonzini pou Developman (PNUD) nan kolaborasyonak lòt enstitisyon Leta.

Pwojè ABE a ap reyalize nan 3 zòn, ki rele konplèks :

- Konplèks Pak Natirèl 3 Bè ki nan Nò ak Nòdès,
- Konplèks Baradè-Kayimit kinan depatman Nipak Grandans
- Konplèks Marigo-Massif Lasèl – Ansapit ki nan sidès.

KONTAK POU PLIS ENFÒMASON



<https://web.facebook.com/ABE.Haiti/>



adaptationbased.ecosystem@gmail.com



PROJET ADAPTATION BASÉE SUR LES ÉCOSYSTÈMES (ABE)



KONSEVASYON TÈ AK DLO REBWAZMAN AK AGWOFORESTRI

KISA YON SISTÈM AGWOFORESTRI YE?

Agwoforestri, se yon pratik agrikòl ki makònèn pyebwa, jaden ak bêt ki pèmèt kiltivatè yo genyen plis mwayen poureponn ak bezwen prensipal yo, san yo pa detwi ekosistèm nan.



Pratik sa a tou se yon bon mwayen pou limite kantite gaz efèdesè aktivite nou yo ap lage nan lanati. Agwoforestri a pèmèt pyebwa yo ak tè yo kenbe yon pati nan kantite gaz kabonik ki pral gaye nan atmosfè a.

1

Kouman sistèm agwofestri a fonksyone

Nan Sistèm agwoforestri a, pyebwa yo sèvi kòm kouvèti pou evite gout lapli yo tonbe dirèteman sou tè a. Nan sans sa a, li pèmèt dlo lapli a antre pi byen nan rasin plant yo. Sistèm sa a ranfòse wòl rasin plant yo jwe nan konbat

ewozyon dlo. Anplis enpòtans li genyen nan bare dlo, sistèm agwoforestri a nan jwe yon wòl enpòtan nan pwoteksyon sòl yo kont ewozyon van. Pafwa, li pèmèt gwo pyebwa yo pote lonbraj pou lòt plant tankou kafe, kakao, elatriye.

2

Enpòtans pou adaptasyon ak chanjman klimatik

Sistèm agwoforestri yo jwe yon wòl enpòtan nan adaptasyon ak chanjman klima. Se konsa, dapre sa lasyans prevwa sou chanjman klima a, Ayiti ta dwe atann yon ogmantasyon nan tanperati a. Pyebwa yo bese tanperati tè a, konsa plant yo rive reziste ak sechrès. Anplis, pyebwa yo frennen fòs gwo van yo epi pwoteje tè yo kont ewozyon dlo ak ewozyon van. Sistèm agwoforestri a se yon bon mwayen pou konbat chanjman klimatik.

3

Benefis agwo-ekolojik ak soyo-ekonomik

Benefis Sistèm agwoforestri yo pote pou anviwònman soti nan kantite pyebwa ki plante sou yon espas. Lè nou mete pyebwa nan nenpòt ki ekosistèm, sa pote anpil benefis pou anviwònman an pandan y ap amelyore ak



pwoteje tè a. Plant yo sèvi kòm kay pou bét yo, li ba yo manje, li pèmèt yo repwodi epi pwoteje biyodivèsite a.

Pyebwa yo pèmèt dlo yo antre pi byen anba tè a konsa sous yo jwenn plis dlo epi nou kapab jwenn plis rekòt. Anplis, pyebwa bay fwi ak fèy bwa pou manje, pou fè medkaman ak anpli lòt bagay. Lè fèy pyebwa yo tonbe, sa angrése tè a.

Sistèm agwoforestri yo ankouraje devlopman lòt aktivite ekonomik. Pwodiksyon myèl, se yon egzanp enpòtan kòm benefis ekonomik nou kapab jwenn nan yon sistèm agwoforestri. Sistèm agwoforestri pèmèt moun ki ap travay latè jwenn manje pandan tout lane a.